

Dianscaoileadh agus an patrún a aimsiú (gan ríomhaire)

Súil thapa ar an gceacht

Cuir tús leis an gceacht trí bhualadh bos, bualadh bos, stampáil a dhéanamh trí huaire agus fiafraigh cén chuid a tháinig ar ais arís. Léirigh beo le stiallacha bána páipéir: scríobh gach gníomh, cuir ciorcal timpeall ar an gcuid a athdhéantar, ansin athscríobh í mar lúb agus líon na n-athrá léi. Roghnaíonn grúpaí tasc amháin (damhsa gearr, imeall daite ar pháipéar cearnógach, nó téamh suas corpoideachais), briseann siad síos é ina stiallacha in ord, agus ainmníonn siad an lúb. Breactar na céimeanna, an chuid a athdhéantar agus líon na n-athrá sa lúb isteach sa Dialann Imscrúdaithe, ansin roinntear dhá nó trí sheicheamh agus labhraítear faoi lúba laethúla ar scoil agus sa bhaile.

Cuspóirí foghlama

- Tasc mór a bhriseadh síos ina chéimeanna níos lú in ord
- An chuid de sheicheamh a athdhéantar (lúb) a aithint
- Seicheamh gearr ina bhfuil athrá a thaispeáint

Roimh an gclog – ullmhúchán

Gearr 8–10 stiallacha bána páipéir do gach grúpa an lá roimh ré; bíodh páipéar cearnógach réidh do na grúpaí a bheidh ag déanamh imill. Glan spás beag chun tosaigh do ghrúpa gluaiseachta amháin ag an am. Roghnach: scríobh roimh ré stiallacha an damhsa tacaíochta (céim i leataobh, bualadh bos, cas timpeall) do ghrúpaí nach gá dóibh ach an t-ord a chur orthu.

Ábhair

Mír	Líon	Do gach	Foinse	Ionadach saor
stiallacha bána páipéir do na céimeanna (thart ar 10 cm faoi 3 cm)	10	grúpa	seomra ranga	nótaí greamaitheacha nó stiallacha stróicthe as leabhar nótaí
páipéar cearnógach matamaitice	1	grúpa	seomra ranga	páipéar bán le greille tarraingthe go héadrom le peann luaidhe
pinn luaidhe agus pinn luaidhe daite	1	dalta	seomra ranga	créanna nó marcóirí
Leathanach sa Dialann Imscrúdaithe	1	dalta	leagan inphriontáilte a chuirtear ar fáil	leathanach bán leis an gceannteideal céimeanna agus an chuid a athdhéantar

Pointe sábháilteachta

Grúpa gluaiseachta amháin ag an am sa spás glanta chun tosaigh; fanann na grúpaí ag na deasca ina suí go nglaoфар orthu, ionas nach mbuailfidh cleachtadh an damhsa agus cleachtadh an chorpoideachais faoina chéile.

Céimeanna teagaisc

- **Ag Tosú:** Déan féin an damhsa bualadh bos-bualadh bos-stampáil trí huaire le rithim shoiléir. Ná húsáid na focail dianscaoil agus lúb fós. Fiafraigh: cén chuid a tháinig ar ais arís is arís eile? Mura bhfuil na freagraí soiléir, stop tar éis gach bloc bualadh bos-bualadh bos-stampáil ionas go mbeidh an chuid a athdhéantar follasach.
- **Bris síos é, aimsigh an t-athrá:** Ná taispeáin ach na focail patrún agus lúb ar an gclár. Leag síos stiallacha bána agus tú ag caint: scríobh bualadh bos · bualadh bos · stampáil naoi n-uaire, cuir ciorcal timpeall ar an gcuid ina bhfuil trí chéim, coinneigh trí mhéar in airde agus abair lúb. Úsáid an focal dianscaoil uair amháin i do chuid cainte ag an deireadh. Ná lig d'aon duine lúb a thabhairt ar liosta fada ar bith: ní mór cuid a athdhéantar i ndáiríre a bheith i lúb.
- **Bris do thasc síos ina chéimeanna:** Ní féidir leo ach ceann amháin de thrí thasc a roghnú. Fanann grúpaí na ndeasc ina suí agus iad ag obair ar stiallacha nó ar imill; ní úsáideann ach grúpa gluaiseachta amháin an spás chun tosaigh ag an am. Siúil timpeall agus cuir na ceisteanna seo: Cad í céim a haon? Cén stiall a gcuirfeá ciorcal timpeall uirthi? Cé mhéad uair? Má tá céimeanna doiléire ann, ar nós déan an damhsa, cuir ar ais iad lena mbriseadh síos. Tarraing na breathnóirí isteach sna chéad chuir i láthair: Cá bhfuil an lúb? Cad a rachadh amú dá n-imeodh céim a dó?
- **Breac síos na céimeanna agus an lúb:** Ná caith ach thart ar sé nóiméad leis agus trí rud amháin: céimeanna in ord, an chuid a athdhéantar, agus cé mhéad uair a dhéantar an lúb. Seiceáil go n-ainmníonn na lúba cuid a athdhéantar i ndáiríre, ní an jab ar fad. Má tá an t-am gann, is leor taifead grúpa comhroinnte amháin, ach gach dalta abairt na lúibe a scríobh ina chóip féin fós.
- **Patrúin, aicearraí agus meaisíní:** Iarr ar dhá nó trí ghrúpa atá difriúil óna chéile (damhsa, imeall, téamh suas) a gcuid oibre a chur i láthair, níos lú ná nóiméad an grúpa. Tar éis gach cur i láthair, fiafraigh de na breathnóirí: Cad a bhí i gcéim a haon? Cár thosaigh an lúb? Cad a tharlódh dá n-athrófaí an t-ord? Tosaigh le téamh suas corpoideachais nó curfá tionóil atá ar eolas ag an rang cheana, ansin leathnaigh amach go timthriallta meaisín nócháin, sraitheanna cniotála, nó curfá Gaeilge atá ar eolas acu.
- **Cad is féidir linn a dhéanamh anois:** Faigh trí fhreagra thapa ó phéirí faoi jab sa bhaile nó ar scoil a bhfuil lúb i bhfolach ann. Athluaigh samplaí maithe: gach cuid de na fiacla a scuabadh, gach áit a leagan ag an mbord, dul i líne de réir sraitheanna. Cuir slacht ar na stiallacha agus ar an bpáipéar cearnógach.

Cad ba cheart a fheiceáil

Ba cheart do gach grúpa céimeanna beaga in ord a thaispeáint, cuid a athdhéantar i ndáiríre agus ciorcal timpeall uirthi, agus a rá go soiléir cé mhéad uair a ritheann an lúb (mar shampla, céim i leataobh, bualadh bos, céim i leataobh, bualadh bos, casadh timpeall $\times 2$; nó dearg-gorm-glas feadh imill). Ní lúb é liosta fada nach bhfuil aon chuid ann a athdhéantar: cuir an grúpa sin ar ais chun an chuid a athdhéantar a aimsiú nó a chumadh. Éiríonn leis na grúpaí atá ag obair ar imill nuair is féidir leo an t-aonad daite a thaispeáint agus a rá cé mhéad uair a ritheann sé.

Míthuiscintí agus idirghabhálacha

- Tugann daltaí lúb ar aon liosta fada céimeanna, fiú nuair nach n-athdhéantar aon rud i ndáiríre. — Taispeáin a gcuid stiallacha agus fiafraigh: cén chuid a thagann ar ais san ord céanna? Mura dtagann aon chuid, níl ann ach liosta: cabhraigh leo aonad a athdhéantar i ndáiríre a chumadh nó a aimsiú sula scríobhann siad athdhéan.
- Ceapann daltaí nach gciallaíonn patrún ach maisiúchán nó dearadh deas, seachas cuid de ghníomhartha a athdhéantar. — Coinnigh seicheamh damhsa nó téite suas in airde in aice le himeall: an smaoineamh céanna atá ann, cuid a tharlaíonn níos mó ná uair amháin. Ciallaíonn patrún anseo treoracha a athdhéantar, ní dath amháin.

Difreáil

Ag teacht chun cinn	Ag forbairt	Inniúil
• Tabhair na stiallacha damhsa atá scríofa roimh ré (seicheamh céim i leataobh, bualadh bos, cas timpeall) agus ná hiarr ar an ngrúpa ach iad a chur in ord agus ciorcal a chur timpeall ar an athrá. • Glac le taifead grúpa comhroinnte sa Dialann, ach gach dalta abairt na lúibe a scríobh ina chóip féin fós.	• Spreag iad le: Cad í céim a haon? Cén stiall a gcuirfeá ciorcal timpeall uirthi? Cé mhéad uair a tharlaíonn an chuid sin? • Iarr ar na breathnóirí ag cur i láthair luath an lúb a ainmniú agus a rá cad a rachadh amú dá n-imeodh céim amháin.	• Iarr dhá lúb dhifriúla laistigh de sheicheamh amháin, nó an liosta fada iomlán a athscríobh ag úsáid an fhocail athdhéan. • Leathnaigh an plé le linn na gcur i láthair: cén áit eile ar scoil nó sa bhaile a ndéanann cuid a athdhéantar an obair níos giorra?

Nasc traschuraclaim

Déan nasc le seisiúin téite suas sa chorpoideachas agus le curfá Gaeilge nó tionóil atá ar eolas acu: lúba a dhéanann an rang cheana féin gan ainm a thabhairt orthu.

